

PREPRavnÝ PORIADOK

**PRE PRAVIDELNÚ PRÍMESTSKÚ AUTOBUSOVÚ DOPRAVU A
PRAVIDELNÚ AUTOBUSOVÚ DOPRAVU MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI**

Ing. Peter Pobeha
generálny riaditeľ spoločnosti

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

- 1) Tento prepravný poriadok je vyhotovený v súlade a na vykonanie príslušných ustanovení zákona č. 56/2012 o cestnej doprave (ďalej len „**zák. č. 56/2012**“) a v súlade s Nariadením EP a Rady EÚ č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave (ďalej len „**Nar. č. 181/2011**“).
- 2) Tento prepravný poriadok nadobúda platnosť 11.12.2022 a účinnosť od 11.12.2022.
- 3) Tento prepravný poriadok spolu s tarifou a cestovnými poriadkami je návrhom Dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy medzi Dopravcom a cestujúcim.
- 4) Prepravný poriadok upravuje podmienky prepravy osôb, príručnej batožiny a živých spoločenských zvierat.
- 5) Súčasťou prepraveného poriadku je tarifa a cestovné poriadky jednotlivých liniek, zverejnené na webovom sídle dopravcu a v informačných centrách dopravcu.
- 6) Dopravca sa spolupodieľa na prevádzkovaní Integrovaného dopravného systému (IDS) , na zabezpečení dopravných obslužností, na ktorých sa podieľajú viacerí dopravcovia (SAD Žilina, a. s., DPMŽ, s. r. o, ŽSSK). Integrovaný dopravný systém umožňuje cestujúcemu uskutočniť cestu vzájomne prepojenými trasami a spojmi na jeden cestovný lístok. V rámci IDS ŽSK sa uznávajú cestovné doklady zakúpené podľa príslušného prepravného poriadku IDS ŽSK, aj cestovné doklady zakúpené podľa Prepravného poriadku a Tarify SAD Žilina. Ak cestujúci použije cestovný doklad IDS ŽSK, platia v plnom rozsahu podmienky príslušného prepravného poriadku a Tarify IDS ŽSK. Ak cestujúci použije cestovný doklad podľa Prepravného poriadku SAD Žilina, alebo ak sa nepreukáže žiadnym cestovným dokladom, platia v plnom rozsahu podmienky Prepravného poriadku SAD Žilina.

Čl. 2 Výklad pojmov

- 1) „**Dopravca**“ je prevádzkovateľ pravidelnej osobnej cestnej dopravy v rozsahu podľa tohto prepravného poriadku, ktorý má platné povolenie na prevádzkovanie osobnej dopravy a dopravnú licenciu na poskytovanie dopravných služieb verejnosti, vydané v súlade s príslušnými predpismi Slovenskej republiky.

Dopravcom je:

Obchodné meno: **Slovenská autobusová doprava Žilina, akciová spoločnosť**

Sídlo: **Košická 2, 010 65 Žilina**

IČO: **36 407 771**

Registrácia: právnická osoba zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu v Žiline, Oddiel Sa, Vložka č. 10362/L

- 2) „**Cestujúci**“ je fyzická osoba, ktorá využíva služby osobnej cestnej dopravy, poskytované Dopravcom a na tento účel je s Dopravcom povinná uzatvoriť prepravnú zmluvu.
- 3) „**Pravidelná doprava**“ je doprava, ktorou sa zabezpečuje preprava cestujúcich autobusom v presne určených intervaloch po presne určených trasách, pričom cestujúci nastupujú a vystupujú na vopred určených zastávkach.
- 4) „**Prepravná zmluva**“ je zmluva o preprave osôb, ktorú na účely vykonania prepravy osoby uzatvárajú Dopravca a cestujúci. Prepravná zmluva je uzatvorená akceptáciou tohto prepraveného poriadku cestujúcim, za ktorú sa považuje zakúpenie cestovného lístka.
- 5) „**Cestovný lístok**“ je doklad potvrdzujúci zaplatenie cestovného za prepravu a uzatvorenie Prepravnej zmluvy. Cestovný lístok môže Dopravca vydať ako listinný doklad alebo ako elektronický doklad.
- 6) „**Tarifa**“ je dokument Dopravcu, ktorým upravuje:
 - (I) sadzby základného cestovného a príplatkov k nim,
 - (II) sadzby cestovného pre všetky skupiny cestujúcich a psa so špeciálnym výcvikom,
 - (III) ceny za prepravu príručnej batožiny, živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim,
 - (IV) sadzbu sankčnej úhrady,
 - (V) podmienky, za ktorých sa sadzby cestovného a ostatných cien uplatňujú,
 - (VI) Tarifa Dopravcu je súčasťou tohto Prepravného poriadku.

- 7) „**Cestovný poriadok**“ je dokument, upravujúci časy odchodov a príchodov jednotlivých autobusových liniek a je dopravca povinný zverejniť v dostatočnom predstihu najneskôr 10 (desať) dní pred začiatkom jeho platnosti na svojom webovom sídle, požiadať o jeho zverejnenie na autobusových staniciach prípadne zastávkach, prípadne informovať verejnosť iným vhodným spôsobom.
- 8) „**Prepravná povinnosť**“ je povinnosť Dopravcu uzatvoriť zmluvu o preprave osôb s každým cestujúcim pripraveným na zastávke na trase autobusovej linky v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku; to neplatí, ak je vyčerpaná kapacita autobusu podľa osvedčenia o evidencii, cestujúci nie je podľa prepravného poriadku spôsobilý na prepravu alebo preprava na trase autobusovej linky dočasne znemožňuje aktuálny technický stav, priepustnosť cesty alebo bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.
- 9) „**Zdravotne postihnutá osoba**“ alebo „**Osoba so zníženou pohyblivosťou**“ je akákoľvek osoba, ktorej **pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená** v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia (zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy, alebo akejkolvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôsobenie služieb, ktoré sú k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám.
- 10) **Integrovaný dopravný systém (IDS)** predstavuje spôsob zabezpečenia verejnej dopravy na území, na ktorom jednotlivé druhy dopravy navzájom spolupracujú a vytvárajú tak prehľadný a jednoduchý systém navzájom previazaných liniek s jednotnou tarifou, prepravnými podmienkami a pravidelnými intervalmi medzi spojmi.

Čl. 3 Druh prepravy

- 1) Dopravca prevádzkuje v súlade s týmto prepravným poriadkom pravidelnú prímestskú dopravu a a pravidelnú autobusovú dopravu medzi členskými štátmi.

Čl. 4 Rozsah poskytovaných dopravných služieb

- 1) Dopravca poskytuje cestujúcim pravidelnú prepravu osôb podľa príslušných cestovných poriadkov z miesta nástupu do miesta výstupu.
- 2) Dopravca poskytuje v rámci verejnej pravidelnej prímestskej dopravy a pravidelnej autobusovej dopravy medzi členskými štátmi prepravu osôb, prepravu príručnej batožiny a zvierat, ktorých prepravu Dopravca v tomto prepravnom poriadku výslovne nezakazuje.
- 3) Dopravca poskytuje cestujúcim aj ďalšie služby spojené s prepravou osôb uvedené v tomto prepravnom poriadku, najmä služby súvisiace s:
 - (I) právami cestujúcich,
 - (II) nárokmi cestujúcich z prípadne spôsobenej škody,
 - (III) právami z neuskutočnenej alebo nedokončenej prepravy,
 - (IV) osobitnými právami vybranej skupiny cestujúcich,
 - (V) uplatňovaním práv cestujúcich u Dopravcu.

Čl. 5 Zmluva o preprave osôb

- 1) Zmluva o preprave osôb je uzavretá zaplatením cestovného podľa príslušnej tarify cestujúcim. Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a dokladom o zaplatení cestovného je cestovný lístok.
- 2) Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho Dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas v súlade s týmto prepravným poriadkom.
- 3) Dopravca je oprávnený v prípade, že povolená kapacita vozidla nedovoľuje prepravu všetkých cestujúcich, pripravených na zastávke na trase autobusovej linky v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku, prednostne prijať na prepravu cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu, alebo ktorí cestujú do vzdialenejších zastávok a miest, do ktorých nie je spojenie inými verejnými

hromadnými dopravnými prostriedkami, cestujúcich s vopred zakúpeným cestovným lístkom (a prípadne miestenkou) a cestujúcich, pre ktorých je podľa prepravného poriadku vyhradené miesto v autobuse, teda zdravotne postihnuté osoby, osoby so zníženou pohyblivosťou a ďalej osoby staršie, tehotné ženy a rodičov s malými deťmi.

- 4) Dopravca má prednostnú prepravnú povinnosť voči cestujúcim, ktorí majú vopred pred nastúpením do autobusu zakúpený cestovný lístok v pokladniach na predpredajných miestach alebo elektronicky cez internet a mobilnej aplikácie. Cestujúcich bez vopred zakúpeného cestovného lístka môže Dopravca na nástupnej zastávke prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s vopred zakúpenými cestovnými lístkami a neboli vopred predané cestovné lístky na všetky sedadlá v autobuse a cestujúci zaplatia cestovné vodičovi. Nástup takýchto cestujúcich môže začať najskôr 5 (päť) minút pred plánovaným odchodom spoja.

Čl. 6

Základné povinnosti Dopravcu

- 1) Dopravca prevádzkuje prepravu osôb v súlade s udelenými povoleniami, dopravnými licenciami, licenciami ES a uzavretými zmluvami o výkonoch vo verejnom záujme a v súlade so zák. č. 56/2012 a Nar. č. 181/2011.
- 2) Dopravca je povinný:
 - (I) prevádzkovať cestnú dopravu podľa prepravného poriadku,
 - (II) označiť každé prevádzkované vozidlo svojím obchodným menom,
 - (III) zabezpečiť technickú základňu vybavenú na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich a o náklad v rozsahu poskytovaných dopravných služieb,
 - (IV) zabezpečiť, aby v každom prevádzkovanom vozidle bol doklad o udelenom povolení alebo o licencií Spoločenstva podľa zák. č. 56/2012,
 - (V) zabezpečiť, aby prevádzkované vozidlá parkovali a garážovali v priestoroch technickej základne alebo v priestoroch určených obcou na tento účel,
 - (VI) zamestnávať ako vedúceho dopravy len osobu, ktorá má osvedčenie o odbornej spôsobilosti,
 - (VII) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovaním cestnej dopravy a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim, odosielateľom a príjemcom vecí a tretím osobám.
- 3) Dopravca je povinný plniť Prepravnú povinnosť.
- 4) Dopravca je povinný zverejniť Prepravný poriadok, ktorého súčasťou je Tarifa spoločnosti (ďalej len Prepravný poriadok) na svojom webovom sídle a zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje sprístupnili verejnosti v cestovnom poriadku, a ak je to možné, aj v priestoroch autobusovej stanice a v autobusoch, a aby osádka autobusu a revízori boli schopní informovať cestujúcich o sadzbách a ostatných cenách pred začatím prepravy a počas nej.
- 5) Dopravca je povinný zverejniť cestovný poriadok a jeho zmenu v dostatočnom predstihu najneskôr 10 dní pred začiatkom jeho platnosti na svojom webovom sídle, na autobusových staniach a zastávkach, prípadne aj iným vhodným spôsobom.
- 6) Dopravca je povinný vydať cestujúcemu cestovný lístok, resp. ho zaevidovať v elektronickom systéme, ak sa na zaplatenie cestovného lístka použilo elektronické médium.
- 7) Dopravca je ďalej povinný:
 - (I) vykonávať dopravu prostredníctvom osôb, ktoré sú odborne a zdravotne spôsobilé a majú platné oprávnenie na vedenie daného typu vozidla,
 - (II) používať vozidlá v predpísanom technickom stave,
 - (III) každé vozidlo určené na prepravu cestujúcich riadne a zreteľne označiť obchodným menom Dopravcu, na prednej časti vozidla názvom výstupnej (a v prípade potreby aj nástupnej) stanice (zastávky) vozidla,
 - (IV) zreteľne označiť oprávnené osoby, ktoré majú právo dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy (vodič autobusu, dispečer, revízor),
 - (V) starať sa v čo najvyššej možnej miere o bezpečnosť, pohodlie a nerušenú prepravu cestujúcich, príručnej batožiny a zvierat v súlade s týmto prepravným poriadkom,

- (VI) v prípade dopravnej nehody sa bezodkladne postarať o bezpečnosť cestujúcich, a zabezpečiť im čo najvyššie pohodlie v súlade s týmto prepravným poriadkom,
- (VII) vytvoriť podmienky pre plynulú a komfortnú prepravu zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou v súlade s týmto prepravným poriadkom,
- (VIII) zabezpečiť prístupnosť prepravného poriadku, tarify, cestovných poriadkov, výňatku z tohto prepravného poriadku, týkajúceho sa práv cestujúcich, ako aj ďalších informácií potrebných pre cestujúcich v sídle Dopravcu, na webovom sídle Dopravcu a na informačných miestach Dopravcu,
- (IX) označiť trvalo zariadenú zastávku názvom zastávky, ktorej vozidlá v zastávke zastavujú a zastávkovým cestovným poriadkom (s výnimkou výstupnej konečnej zastávky),
- (X) v súlade s týmto prepravným poriadkom umožniť cestujúcim uplatňovať svoje práva vyplývajúce z meškania spoja, prerušenia cesty alebo nedokončenia cesty.
- (XI) na požiadanie cestujúceho vydať potvrdenie o dĺžke meškania spoja alebo o jeho vynechaní v klientskych centrách Dopravcu.
- (XII) zabezpečiť, aby osádka vozidla alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo na iný druh dopravy,
- (XIII) ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla,
- (XIV) pri nedostatku miesta vo vozidle dopravca je:
 - 1) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich patriacich ku skupine, ktorej cestovný poriadok zabezpečuje prednostnú prepravu,
 - 2) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich, ktorí si vopred zaobstarali platný cestovný lístok,
 - 3) oprávnený prednostne prijať cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu alebo ktorí cestujú do vzdialenejších zastávok alebo miest, do ktorých nie je spojenie iným verejným hromadným dopravným prostriedkom.
- (XV) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich, pre ktorých je vo vozidle vyhradené miesto (osoby telesne, zrakovo a pohybovo postihnuté, invalidi - držiteľia preukazov ŤZP a ŤZP-S a pod.). Prednostné právo na prepravu neplatí, ak je už povolená kapacita vozidla naplnená

Čl. 7 Práva Dopravcu

- 1) Dopravca je oprávnený požadovať od cestujúcich úhradu cestovného lístka za vykonanie prepravy vo výške v súlade s príslušnou tarifou a vo forme podľa tohto prepravného poriadku.
- 2) Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, revízora alebo zamestnanca povereného organizáciou prepravy (ďalej len "dispečer") dávať pokyny a príkazy cestujúcim na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorí sú povinní ich uposlúchnuť.
- 3) Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča autobusu alebo inej oprávnenej osoby Dopravcu odmietnuť prepravu cestujúceho a vylúčiť cestujúceho z prepravy, ak:
 - (I) cestujúci odmietne uhradiť požadované cestovné alebo sa pri kontrole cestovných lístkov nepreukáže platným cestovným lístkom alebo dokladom na preukázanie zľavy
 - (II) správanie cestujúceho vzbudzuje obavu o bezpečnosť, život alebo zdravie vodiča alebo ostatných cestujúcich,
 - (III) cestujúci znečisťuje alebo poškodzuje vozidlo Dopravcu,
 - (IV) cestujúci má v úmysle prepraviť batožinu alebo zvieratá, ktorej preprava je podľa tohto prepravného poriadku vylúčená,
 - (V) cestujúci vo vozidle fajčí alebo konzumuje alkoholické nápoje alebo existuje podozrenie, že cestujúci je pod vplyvom alkoholu alebo návykových alebo psychotropných látok,
 - (VI) cestujúci vo vozidle požíva akékoľvek jedlo alebo nápoje,
 - (VII) cestujúci svojim hlasovým prejavom, písaním, reprodukovaním hudby alebo iných zvukov alebo inými prejavmi pôsobí rušivo na vodiča alebo ostatných cestujúcich,

- (VIII) cestujúci akýmkoľvek iným spôsobom ohrozuje plynulosť alebo bezpečnosť dopravy, najmä vstupovaním do priestoru vodiča, nastupovaním alebo vystupovaním z vozidla mimo určenej zastávky alebo iným nevhodným konaním,
- (IX) cestujúci napriek upozorneniu vodiča alebo inej oprávnenej osoby nerešpektuje akékoľvek ustanovenie tohto prepraveného poriadku.
- 4) V prípadoch podľa bodu 3 je Dopravca oprávnený prerušiť vykonávanú prepravu až do okamihu opustenia vozidla cestujúcim, ktorého konanie oprávňuje Dopravcu odmietnuť prepravu cestujúceho. Cestujúci, ktorý bol v súlade s bodom 3 vylúčený z prepravy, nemá nárok na náhradu cestovného za nevykonanú časť prepravy ani na vrátenie zaplateného cestovného.
- 5) Dopravca je oprávnený odmietnuť prepravu cestujúceho, čakajúceho na prepravu na zastávke, aj v prípade, že povolená kapacita vozidla je už naplnená.
- 6) Dopravca je oprávnený prostredníctvom poverených osôb, ktoré svoje poverenie preukazujú preukazom alebo odznakom s označením Dopravcu – revízorov, kedykoľvek počas výkonu prepravy skontrolovať úhradu cestovného cestujúcim. V prípade, že cestujúci neuhradil cestovné zakúpením cestovného lístka v súlade s týmto prepravným poriadkom, resp. sa nepreukázal platným cestovným lístkom alebo platným dokladom na preukázanie zľavy pri kontrole cestovných lístkov, má Dopravca právo požadovať od Cestujúceho uhradenie cestovného podľa príslušnej tarify a sankčnej úhrady vo výške 65 € (slovom „šesťdesiatpäť“ eur), 40 € (slovom „štyridsať“ eur) pri úhrade na mieste alebo do piatich pracovných dní. V prípade dodatočnej úhrady je výška sankčnej úhrady 50 € (slovom „päťdesiat“ eur) v prípade platby v lehote nad päť pracovných dní do tridsiatich kalendárnych dní. V prípade dodatočného preukázania sa platným neprenosným PCL, preukazom oprávňujúcim nárok na zľavnené cestovné alebo preukazom oprávňujúcim na bezplatnú prepravu do piatich pracovných dní je výška sankčnej úhrady 5 € (slovom „päť“ eur). Ak sa nepreukáže cestujúci na výzvu poverenej osoby dokladom o zaplatení dovozného za príručnú batožinu je výška sankčnej úhrady 5 € (slovom „päť“ eur).

Čl. 8

Základné práva a povinnosti cestujúceho

- 1) Cestujúci, ktorý splní podmienky stanovené prepravným poriadkom a tarifou, má právo, aby ho dopravca bezpečne, riadne a včas podľa cestovného poriadku prepravil do cieľovej zastávky.
- 2) Osoba mladšia ako 6 rokov nie je oprávnená cestovať bez sprievodu osoby staršej ako 10 rokov. Ak cestuje osoba staršia ako 10 rokov, považuje sa za rozumovo a vôľovo dostatočne vyspelú na uzatvorenie zmluvy o preprave osôb. Ak vodič autobusu usúdi, že vek prepravovaného dieťaťa, na ktoré sa uplatňuje nárok na osobitné cestovné, nie je možné určiť z jeho fyzického vzhľadu, prepravovanému dieťaťu nárok na osobitné cestovné vznikne iba vtedy, ak sa jeho vek nepochybné preukáže dokladom a to : preukaz dieťaťa a/alebo dopravná karta, alebo cestovným pasom dieťaťa. Deti od 5 do 6 rokov a od 12 do 15 rokov veku preukážu na vyzvanie vodičovi alebo poverenej osobe svoj vek a tým aj nárok na zľavnené cestovné
- preukazom vydaným Dopravcom (preukaz veku)
 - cestovným pasom
 - preukazom vydaným iným dopravcom vrátane Železničnej spoločnosti
- 3) Cestujúci má právo na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky, aj živých spoločenských zvierat podľa tohto prepraveného poriadku.
- 4) Cestujúci má právo na informácie o podmienkach prepravy, ktoré mu je povinný poskytnúť vodič autobusu alebo iný oprávnený zamestnanec Dopravcu.
- 5) Cestujúci má právo na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do autobusu, ak je pripravený na prepravu pred odchodom autobusu z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do autobusu na nácestnej zastávke podľa cestovného poriadku.
- 6) Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí, že ak sa doprava neuskutočnila, má cestujúci právo na vrátenie zaplateného cestovného. Ak sa preprava uskutočnila s oneskorením viac ako 60 minút, má cestujúci právo na primeranú zľavu z cestovného. Výšku zľavy má právo určiť Dopravca po preskúmaní každého prípadu individuálne.
- 7) Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí, že ak sa niektorý spoj zruší alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má prednostné právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky alebo iným spojom inej

- autobusovej linky toho istého Dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky a na vrátenie cestovného.
- 8) Cestujúci je povinný dodržiavať ustanovenia tohto prepravného poriadku, tarify a pokyny oprávnených zamestnancov Dopravcu. Cestujúci je povinný riadiť sa pokynmi Dopravcu, zverejnenými vo forme nápisov alebo piktogramov v a na vozidle (pokyny k nástupu a výstupu, držaniu sa apod.).
 - 9) Cestujúci je povinný správať sa tak, aby svojim konaním neohrozoval bezpečnosť ani plynulosť prepravy a bezpečnosť, život a zdravie vodiča a ostatných cestujúcich, nepoškodzoval vozidlo a priestor autobusovej stanice, zastávky či prístrešku pri čakaní na autobus.
 - 10) Cestujúci je povinný udržiavať čistotu a poriadok v autobuse aj v priestore autobusovej stanice, zastávky či prístrešku.
 - 11) V autobuse, na autobusovej zastávke a prístrešku platí prísny zákaz fajčiť.
 - 12) V prípade, že cestujúci svojim konaním spôsobí škodu na majetku Dopravcu, je povinný Dopravcovi túto škodu nahradiť v súlade s ust. §420 a nasl. zák. č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka. V prípade spôsobenia škody Dopravcovi, je cestujúci povinný preukázať sa na výzvu oprávneného pracovníka Dopravcu občianskym preukazom a umožniť Dopravcovi zaznamenať si jeho osobné údaje pre účely uplatňovania náhrady škody zo strany Dopravcu.
 - 13) Počas prepravy vo vozidle Dopravcu je zakázané:
 - (I) rušiť vodiča a komunikovať s ním pri výkone dopravy,
 - (II) zdržiavať sa na mieste, kde bráni vodičovi vo výhľade z vozidla,
 - (III) vstupovať do priestoru vozidla vyhradeného pre vodiča,
 - (IV) fajčiť vo vozidle, konzumovať vo vozidle akékoľvek potraviny a nápoje,
 - (V) prepravovať vo vozidle veci v rozpore s týmto prepravným poriadkom,
 - (VI) púšťať reprodukovánú hudbu a reč, vydávať zvuky, písať alebo hrať na hudobnom nástroji alebo sa správať akokoľvek hlučne,
 - (VII) nastupovať a vystupovať mimo vyznačené zastávky
 - (VIII) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené, alebo ktoré vodič vyhlási za obsadené
 - (IX) násilne otvárať dvere vozidla a vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety
 - 14) Cestujúci je oprávnený nastupovať a vystupovať len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie. Vo dverách vozidla, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci majú prednosť. Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať rukoväť, madla alebo inej časti interiéru vozidla k tomu slúžiacemu a to takým spôsobom, aby počas jazdy v prípade náhle zmeny rýchlosti alebo smeru jazdy vozidla bolo v maximálnej možnej miere zabránené úrazom. Ak je vozidlo vybavené sedadlom s bezpečnostnými pásmi, cestujúci je povinný ich použiť v súlade s platnými predpismi.

Čl. 9

Osobitné práva cestujúcich

- 1) Osobitné práva cestujúcich z euro-legislatívy účinné od 1.3.2013 sa na prímestskú pravidelnú prepravu osôb nevzťahujú, nakoľko plánovaná vzdialenosť dopravy (dopravná trasa) je kratšia ako 250 km.

Čl. 10

Práva cestujúcich so zníženou pohyblivosťou a zdravotne postihnutých osôb (osobitná skupina cestujúcich)

Práva osobitnej skupiny cestujúcich v pravidelnej doprave všeobecne

- 1) Osobitné práva pri preprave majú cestujúci so zníženou pohyblivosťou a osoby so zdravotným postihnutím (napr. telesným, sluchovým, zrakovým a/alebo iným postihnutím), držiteľia preukazov osôb s ťažkým zdravotným postihnutím (tzv. preukaz ŤZP) a osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré si z povahy alebo závažnosti vyžaduje pomoc inej osoby - sprievodcu (tzv. preukaz ŤZP-S) a sprievodcovia osôb so zdravotným postihnutím. Za spôsobilého sprievodcu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje

osoba po dovŕšení 15.roku veku. U osôb so zrakovým postihnutím môže plniť funkciu sprievodcu aj pes alebo dieťa po dovŕšení 6.roku veku.

Pre osoby s obmedzenou pohyblivosťou sú v autobuse prímestskej dopravy vyhradené sedadlá , ktoré sú príslušne označené piktogramom. Osoby s telesným postihnutím , spĺňajúce ostatné kritéria uvedené v tomto článku , majú vo vozidle vyhradené sedadlá príslušne označené piktogramom . Tým nie je dotknuté právo prednostného využitia týchto sedadiel osobami s obmedzenou pohyblivosťou, pokiaľ tieto sedadlá nie sú obsadené osobami s ťažkým zdravotným postihnutím .Pri preprave viacerých osôb spĺňajúcich kritéria tohto odseku je vodič oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby uvoľnil miesto na sedenie .

- 2) Zdravotne postihnuté osoby, ktoré na pomoc používajú vodiaceho psa (psov), majú právo na prepravu spolu s vodiacim psom (psami), označeným pre tento účel postrojom bielej farby s červeným krížom alebo bezpečnostnými oranžovými pruhmi. Vodiaci pes (psi) sa prepravuje bezplatne. Špeciálny výcvik sa na požiadanie dopravcu preukazuje „Preukazom psy so špeciálnym výcvikom“. Pes so špeciálnym výcvikom nemusí mať ochranný košík.
- 3) Cestujúcemu, ktorému vyplývajú osobitné práva pri preprave v zmysle čl.10 bodu 1 a vodič bol o tom ním alebo sprievodcom resp. iným cestujúcim upovedomený , umožní vodič prednostné bezpečné nastúpenie a vystúpenie.
- 4) Cestujúci s detským kočíkom a/alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť, prepravovať sa a vystúpiť len s vedomím vodiča .Ak je autobus vybavený nástupnou plošinou a cestujúci ju potrebuje použiť k nástupu, túto skutočnosť oznámi vodičovi .Nástupnú plošinu obsluhuje výhradne vodič autobusu. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať maximálne taký počet kočíkov a/alebo invalidným vozíkov , ktorý je určený výrobcom vozidla , kapacitou vozidla uvedenou v technickom preukaze alebo kapacitou vyhradeného priestoru vo vozidle označenom piktogramom. Za predpokladu, že vozidlo nie je špeciálne usporiadané na zafixovanie vozíka alebo detského kočíka počas jazdy, je cestujúci s osobitnými právami alebo jeho sprievodca povinný zabezpečiť neohrozovanie ostatných cestujúcich možným pohybom vozíka alebo detského kočíka vo vozidle .
- 5) Ak nie je ďalej uvedené inak, Dopravca nie je oprávnený odmietnuť prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok alebo miestenku, alebo nastúpiť osobe z dôvodu akéhokoľvek zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti a nie je oprávnený požadovať za cestovné lístky alebo rezervácie zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou dodatočné príplatky.
- 6) Dopravca môže odmietnuť prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti:
 - (I) aby splnil príslušné bezpečnostné požiadavky ustanovené medzinárodným právom, právom Únie alebo vnútroštátnym právom alebo aby splnili zdravotné a bezpečnostné požiadavky ustanovené príslušnými orgánmi;
 - (II) ak konštrukcia vozidla alebo infraštruktúra vrátane vybavenia autobusových zastávok a staníc fyzicky znemožňujú nástup, výstup alebo prepravu zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou bezpečným alebo z hľadiska prevádzky uskutočniteľným spôsobom.
- 7) Ak Dopravca odmietne prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok alebo miestenku alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti na základe dôvodov uvedených v bode 6., táto osoba môže požiadať, aby ju sprevádzala iná osoba, ktorú si sama zvolí a ktorá je schopná poskytnúť pomoc, ktorú zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou vyžaduje, aby sa prestali uplatňovať dôvody uvedené v bode 6. Takáto sprevádzajúca osoba sa prepravuje za cenu stanovenú tarifou a podľa možnosti sa usadí vedľa zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.
- 8) Ak Dopravca uplatňuje bod 6., bezodkladne informuje zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o dôvodoch jeho uplatnenia a na základe jej žiadosti písomne informuje dotknutú osobu do piatich pracovných dní odo dňa požiadania.
- 9) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom vozidle vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie. Ak je cestujúcich s osobitnými právami pri preprave viac ako je pre nich vyhradených miest, cestujúci, ktorému osobitné práva neprislúchajú, je povinný sa na žiadosť vodiča alebo cestujúceho s osobitnými právami postaviť a miesto na sedenie uvoľniť. Vodič koná so zreteľom na oprávnenia požiadanej osoby, vyplývajúce pre neho zo zmluvy o preprave osôb.

Čl. 11

Predaj cestovných lístkov, kontrola cestovných lístkov

- 1) Cestovný lístok je potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného podľa príslušnej tarify cestujúcim. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu zaplateného cestovného.
- 2) Dopravca v pravidelnej autobusovej preprave vydáva cestovné lístky na jednotlivú cestu – jednorazové. Cestovné lístky na jednotlivú cestu bez miestenky sa zakupujú ihneď po nástupe do vozidla u vodiča, v predpredaji sa nepredávajú.
V záujme plynulosti prepravy si cestujúci dopredu pripraví, pokiaľ je to možné, presnú čiastku k úhrade cestovného u vodiča. Pokiaľ tak neurobí a vodič autobusu nebude mať k dispozícii dostatočnú hotovosť na výdavok, na čo cestujúceho upozorní a cestujúci bude trvať na preprave, je vodič povinný prevziať bankovku vyššej hodnoty s tým, že vydá cestujúcemu potvrdenku na sumu prevyšujúcu platenú hodnotu. Po predložení potvrdenky na adrese uvedenej v dolnej časti potvrdenky zákazník dostane výdavok, a to najskôr 24 hodín po vykonanej platbe v autobuse.
- 3) Cestovné lístky na jednotlivú cestu vydáva Dopravca ako základné, zľavnené a osobitné.
- 4) Právo na zľavnené a osobitné cestovné na cestovnom lístku vo výške ustanovenej tarifou majú cestujúci v zmysle Cenníka cestovného a Tarify Dopravcu .
- 5) Cestovný lístok pre pravidelnú vnútroštátnu prímestskú dopravu môže byť zakúpený v hotovosti, bezkontaktnou platobnou kartou alebo elektronicky, formou odrátania ceny lístka z vydannej dopravnej karty. Cestovný lístok pre pravidelnú autobusovú dopravu medzi členskými štátmi môže byť zakúpený v hotovosti alebo z dopravnej karty. Možnosť spôsobu úhrady cestovného v konkrétnej štátnej mene určuje Tarifa dopravcu.
- 6) Cestujúci sú oprávnení platiť cestovné na linkách medzi členskými štátmi v platnej mene krajiny, v ktorej nastupujú. Typy cestovných lístkov a výšku cestovného určuje Tarifa dopravcu.
- 7) Na území mimo Slovenskej republiky nie je povolená kabotážna preprava - preprava medzi jednotlivými zastávkami na území členského štátu a nie je povolený predaj takéhoto cestovného lístku.
- 8) Dopravca predáva všetky cestovné lístky jednak priamo v autobuse pred samotným vykonaním prepravy sám alebo prostredníctvom autorizovaných predajcov vopred na určených miestach alebo elektronickou formou.
- 9) Cestujúci, ktorý v ceste pokračuje tým istým spojom za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný si bez vyzvania zaobstarať cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky.
- 10) Právo na rezervované miesto zaniká, ak Cestujúci nevyužije miestenku do okamihu odchodu spoja, na ktorý má miestenku zakúpenú.
- 11) Cestujúci, ktorý nenastúpi na spoj, do ktorého má zakúpenú miestenku, nemá nárok na vrátenie ceny cestovného lístka a miestenky.
- 12) Ak si cestujúci zakúpi cestovný lístok vopred, je povinný preukázať sa cestovným lístkom a prípadným dokladom o zľave pri nástupe do autobusu bez nutnosti ďalšej výzvy Dopravcu.
- 13) Jednosmerový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu na jednej ceste z nástupnej do výstupnej zastávky.
- 14) Cestovný lístok sa môže vydať len na prepravu do zastávky uvedenej v cestovnom poriadku použitého spoja, alebo do zastávky nadväzného spoja vykonávaného tým istým vozidlom Dopravcu.
- 15) Jednosmerový cestovný lístok, vydaný bez uvedenia mena, je po nastúpení do vozidla neprenosný. Cestujúci nie je oprávnený po nastúpení do autobusu odovzdať tento cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno, môže tento použiť iná osoba len s výslovným súhlasom Dopravcu alebo oprávneného zamestnanca Dopravcu.
- 16) Dopravca je oprávnený neuznať platnosť poškodeného cestovného lístka a platnosť poškodenej vydannej čipovej karty, ak údaje na lístku / čipovej karte nie sú dobre čitateľné.
- 17) Cestovný lístok so zľavneným a osobitným cestovným sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavnené, alebo osobitné cestovné. Právo na zľavnené a osobitné cestovné preukazuje cestujúci vodičovi osobitným preukazom. V prípade pochybností o vzniku nároku na zľavu cestovného, je Dopravca, alebo oprávnený zamestnanec Dopravcu požadovať od cestujúceho ďalšie doklady na preukázanie nároku na zľavu, alebo na osobitné cestovné.

- 18) Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol vydaný podľa jeho údajov, najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu cestujúceho Dopravcu neprihliada.
- 19) Cestujúci je sám zodpovedný za stratu alebo poškodenie cestovného lístka, Dopravca neposkytuje náhradu za stratené alebo poškodené cestovné lístky, ktoré sú nepoužiteľné.
- 20) Kontrolu úhrady cestovného má právo vykonávať oprávnený zamestnanec Dopravcu - vodič autobusu alebo iná oprávnená osoba – revízor, ktorý sa preukazuje identifikačným preukazom alebo odznakom.
- 21) Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávneného pracovníka Dopravcu, kedykoľvek počas prepravy a pri vystúpení z autobusu, preukázať sa platným cestovným lístkom a nárokom na zľavu cestovného.
- 22) Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku oprávneného pracovníka Dopravcu nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu, alebo revízorovi pri kontrole cestovných lístkov v autobuse, alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke platným cestovným lístkom alebo nepreukáže nárok na zľavu cestovného, je povinný zaplatiť Dopravcovi cestovné a sankčnú úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka vo výške 65 € (slovom „šesťdesiatpäť“ eur), 40 € (slovom „štyridsať“ eur) pri úhrade na mieste alebo do piatich pracovných dní. V prípade dodatočnej úhrady je výška sankčnej úhrady 50 € (slovom „päťdesiat“ eur) v prípade platby v lehote nad päť pracovných dní do tridsiatich kalendárnych dní. V prípade dodatočného preukázania sa platným neprenosným PCL, preukazom oprávňujúcim nárok na zľavnené cestovné alebo preukazom oprávňujúcim na bezplatnú prepravu do piatich pracovných dní je výška sankčnej úhrady 5 € (slovom „päť“ eur). Ak sa cestujúci nepreukáže na výzvu poverenej osoby dokladom o zaplatení dovozného za príručnú batožinu je výška sankčnej úhrady 5 € (slovom „päť“ eur).
- 23) Ak cestujúci nezaplatí požadované cestovné a /alebo sankčnú úhradu oprávnenému zamestnancovi Dopravcu priamo vo vozidle, cestujúci je povinný oprávnenému zamestnancovi Dopravcu oznámiť a preukázať svoje osobné údaje, potrebné na vymáhanie cestovného a úhrady. Dokladom na preukázanie osobných údajov je výlučne občiansky preukaz, pas alebo preukaz povolenia k pobytu cudzinca. Ak sa cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svoje osobné údaje, je povinný strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
- 24) Dopravca je oprávnený požadovať od cestujúceho tieto osobné údaje, potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady za cestovanie bez platného cestovného lístka: meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu, cestovného pasu, prípadne iného dokladu totožnosti, v prípade nepľoletého cestujúceho aj osobné údaje v danom rozsahu zákonného zástupcu cestujúceho.

Čl. 12 Preprava príručnej batožiny

- 1) Cestujúci má právo na prepravu príručnej batožiny a v prípade, že to umožňujú kapacitné a prevádzkové podmienky, aj na prepravu živých spoločenských zvierat.
- 2) Príručnú batožinu prepravuje Dopravca spoločne s cestujúcim, ktorý je oprávnený prepravovať vo vozidle najviac 2 kusy príručnej batožiny, ak vodič neurčí inak. Vzhľadom na to, že príručná batožina je po celú dobu prepravy prepravovaná spolu s cestujúcim a pod jeho dohľadom a na jeho zodpovednosť, Dopravca nezodpovedá za jej stratu, poškodenie alebo odcudzenie, ibaže by poškodenie bolo spôsobené okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.
- 3) Príručnou batožinou je:
 - (I) vec, ktorú možno ľahko, rýchle a bezpečne naložiť a umiestniť vo vozidle, ak neohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných cestujúcich, a plynulosť prepravy,
 - (II) detský kočík, invalidný vozík ak je možné ho z kapacitných dôvodov ako príručnú batožinu prepravovať;
 - (III) živé spoločenské zvieratá podľa podmienok uvedených v tomto článku,
 - (IV) ak to kapacitné dôvody dovoľujú, jeden pár lyží vrátane palíc, jeden snowboard.
- 4) Detský kočík je možné prepravovať len s vedomím vodiča, v priestore vozidla je možné prepravovať najviac jeden detský kočík. Kočík musí byť zaistený proti pohybu a pod priamym dohľadom osoby, ktorá s kočíkom do vozidla nastúpila. Cestujúci si pomoc pri nástupe a výstupe s kočíkom zabezpečí sám. Detský kočík bez dieťaťa sa prepravuje ako príručná batožina. Tento článok sa v plnom rozsahu vzťahuje i na prepravu invalidného vozíka s tým, že za jeho bezpečnú prepravu zodpovedá sprievodca ŤZP osoby

- 5) Príručná batožina sa prepravuje na mieste k tomu určenom tak, aby neohrozovala ani neobmedzovala vodiča ani ostatných cestujúcich a to spravidla v odkladacom priestore nad sedadlom, prípadne pod sedadlom a to iba v prípade, ak neohrozuje bezpečnosť, nesťažuje výkon služby vodiča.
- 6) Výška úhrady za prepravu príručnej batožiny je určená v Tarife. Dopravca je povinný vydať cestujúcemu doklad o zaplatení úhrady za prepravu príručnej batožiny.
- 7) Ako príručná batožinu môže cestujúci vziať so sebou batožinu, ktorá sa skladá najviac z dvoch kusov a hmotnosť jednej z nich nepresiahne 15 kg.
- 8) Ako príručnú batožinu môže cestujúci vziať so sebou živé spoločenské zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nespôsobuje nepohodlie ostatných cestujúcich, neohrozuje ich zdravie alebo bezpečnosť a nemá vplyv na bezpečnosť a plynulosť prepravy a v poznámkach pod celým cestovným poriadkom príslušnej linky nie je preprava živých spoločenských zvierat vylúčená. Zvieratá sa môžu prepravovať zásadne len v uzavretých klietkach, košoch alebo iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín.
- 9) Bez schránky je možné prepravovať psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkej vôdzke. V jednom vozidle sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. Toto obmedzenie neplatí, ak ide o dvoch psov, ktorých so sebou do vozidla berie jeden cestujúci, pokiaľ to dovoľujú aktuálne prevádzkové podmienky a obsadenosť vozidla a nie je narušená bezpečnosť cestujúcich, môže oprávnená osoba dopravcu povoliť prepravu ďalších psov. Výnimku tvoria dva a viac psov so špeciálnym výcvikom, aj keď sa nejedná o jedného majiteľa. V čase dopravnej špičky alebo v prípade zaplnenia miest na sedenie môže byť preprava psa bez schránky odmietnutá.
- 10) Dopravca nie je oprávnený prijať na prepravu bicykel ako príručnú batožinu, z dôvodu, že vozidlo nie je vybavené patričným zariadením na uloženie bicykla na prepravu v priestore vozidla.
- 11) Ak existuje podozrenie, že príručná batožina nespĺňa podmienky stanovené týmto prepravným poriadkom alebo tarifou, je vodič vozidla oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o obsahu príručnej batožiny. Ak cestujúci odmietne preskúmanie príručnej batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že je z prepravy vylúčená, cestujúci je povinný vylúčené veci z autobusu odstrániť. Ak cestujúci neposlúchne pokyn vodiča na odstránenie vecí, odstránenie príručnej batožiny zabezpečí vodič. V takomto prípade môže vodič vylúčiť cestujúceho a príručnú batožinu z ďalšej cesty bez nároku na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného.
- 12) Pri zničení príručnej batožiny cestujúceho z dôvodu prevádzky vozidla je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala zničená príručná batožina v čase, keď bola prevzatá na prepravu za základné dovozné, najviac však do výšky 300 € (slovom „tristo“ eur) za jeden kus príručnej batožiny. Okrem toho je povinný znášať dovozné, ktoré cestujúci zaplatil za zničenú príručnú batožinu.
- 13) Z prepravy sú vylúčené:
 - (I) nebezpečné veci,
 - (II) veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
 - (III) zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - (IV) veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť prepravy alebo poškodiť, či znečistiť ostatných cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia,
 - (V) veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom alebo z iného dôvodu by mohli byť cestujúcim na ťarchu,
 - (VI) batožiny, celková váha ktorých presahuje 50 kg a batožiny, ktorých rozmery presahujú 80x60x50cm, veci dlhšie ako 200 cm s priemerom väčším ako 30 cm, alebo uhlopriečkou väčšou ako 30 cm a veci tvaru dosky, ak je väčšia ako 150x100x10cm,
 - (VII) invalidné vozíky neskladateľné, prepravované v autobuse bez cestujúceho, pokiaľ vozidlo nie je vybavené zariadením na ich pevné ukotvenie.
- 14) Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, odovzdá opustenú batožinu na dispečingu (odd. strát a nálezov) v sídle dopravcu v zmysle interného usmernenia.
- 15) Za stratu, alebo odcudzenie batožiny prepravovanej spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom dopravca zodpovedá v rozsahu ustanovenia § 427 a násl. Občianskeho zákonníka. Dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla po opustení batožiny.

Čl. 13

Preprava bicykla cyklobusom

1. Prepravné podmienky

- 1.1. V autobusoch spoločnosti SAD Žilina je možné bicykle prepravovať len na spojoch označených symbolom bicykla, v časoch uvedených v cestovnom poriadku a do vyčerpania kapacity. Cyklobusy slúžia na prepravu cykloturistov s bicyklami, taktiež na prepravu ostatných cestujúcich.
- 1.2. Kapacita cyklobusov je pre prepravu bicyklov obmedzená, cyklovlek na 24 bicyklov a nosič na 6 bicyklov pri jednom spoji. Bicykle sa neprepravujú vo vozidle ale na cyklovleku alebo nosiči.
- 1.3. V prípade, že cestujúci má záujem cestovať cyklobusom a prepraviť bicykel, postupuje nasledovne:
 - 1.3.1. Zakúpi si cestovný lístok na požadovanú prepravnú vzdialenosť a dovozné bicykla u vodiča, alebo cestovné + miestenku + dovozné bicykla prostredníctvom predpredaja v miestenkovom systéme.
 - 1.3.2. Cestujúci pri nástupe do vozidla nahlási vodičovi prepravu bicykla.
 - 1.3.3. Pokiaľ sa prepravuje viac bicyklov, vodič resp. obsluha autobusu, najprv umiestni bicykle na cyklovlek resp. na nosič. Odkontroluje cestujúcich, ktorí si zakúpili cestovné + miestenku + dovozné bicykla v predpredaji a následne vybaví ostatných cestujúcich cestovnými lístkami.
 - 1.3.4. Bicykel umiestňuje na cyklovlek resp. nosič obsluha autobusu za možnej pomoci majiteľa bicykla podľa pokynov obsluhy autobusu. Cestujúci z bicykla odstráni a zoberie so sebou do autobusu cenné veci, ktoré sa dajú jednoducho demontovať (svetlá, pumpyčky, tachometre, tašky na nosiče a pod.). V prípade neodstránenia demontovateľných častí, dopravca za ich prípadné poškodenie nenesie zodpovednosť.
 - 1.3.5. Pri vystupovaní s bicyklom cestujúci upozorní vodiča, že vystupuje s bicyklom. Na zastávke si vyzdvihne svoj bicykel z cyklovleku resp. nosiča pod dohľadom obsluhy autobusu.
- 1.4. S bicyklom je možné nastúpiť a vystúpiť len na určených zastávkach, ktoré sú označené v cestovnom poriadku príslušnej linky.
- 1.5. Na prepravu sú prednostne prijatí cestujúci, ktorí majú zakúpené cestovné + miestenku + dovozné bicykla v predpredaji, potom cestujúci s bicyklom a následne ostatní cestujúci.
- 1.6. Majiteľ bicykla je povinný si okamžite pri preberaní bicykla tento skontrolovať, prípadné poškodenia bicykla okamžite nahlásiť vodičovi, ktorý spíše záznam o poškodení a následne túto udalosť ďalej rieši príslušný zamestnanec dopravcu v najbližší pracovný deň ako poistnú udalosť.
- 1.7. Cestujúci má možnosť zabezpečiť bicykel na cyklovleku resp. nosiči proti krádeži. V prípade, že tak cestujúci neurobí, dopravca za krádež bicykla nezodpovedá.
- 1.8. Cestujúci má právo na prepravu jedného bicykla na spojoch označených ako cyklobus za dovozné stanové tarífou dopravcu, alebo zakúpením cestovného + miestenky + dovozného bicykla v miestenkovom systéme.
- 1.9. Preprava samotného bicykla nie je dovolená.
- 1.10 Na prepravu na cyklonosiči s kapacitou 6 ks bicyklov je povolené prepravovať iba štandardné bicykle do hmotnosti 20 kg. Z tohto dôvodu nebudú prepravené bicykle o vyššej hmotnosti. Povinnosťou cestujúceho je pred prepravou si skontrolovať váhu bicykla, hlavne pri elektrobicykli, prípadne pred prepravou zdemontovať akumulátor ak následne sa tým dosiahne zníženie váhy bicykla pod maximálnu prepravovanú hmotnosť bicykla.
- 1.11 Pri preprave elektrobicyklov na cyklonosiči alebo cyklovleku sa doporučuje v prípade ak to konštrukcia elektrobicykla umožňuje zdemontovať akumulátor.

Čl. 14

Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu, epidémie alebo pandémie

- 1) Mimoriadnym stavom alebo núdzovým stavom je stav vyhlásený ústrednými orgánmi štátnej správy.
- 2) Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu, epidémie alebo pandémie môže dopravca po dohode s objednávateľom výkonov vo verejnom záujme vyhlásiť ďalšie povinnosti cestujúceho nad rámec článku 8 tohto Prepravného poriadku. Medzi tieto povinnosti patria napríklad:
 - a) zákaz obsadzovať vybrané sedadlá,

- b) nosenie ochranných rúšok, rukavíc, prípadne iných podobných účinných ochranných pomôcok.
- 3) Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu, epidémie alebo pandémie má dopravca právo nevziať na prepravu, resp. vylúčiť z prepravy osobu, ktorá má viditeľné príznaky epidemiologickej choroby, alebo ktorá nemá ochranné prostriedky (rúška, šál, šatka alebo inú vhodnú alternatívu).
 - 4) Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča autobusu alebo inej oprávnenej osoby dopravcu odmietnuť prepravu cestujúceho a vylúčiť cestujúceho z prepravy, ak má cestujúci viditeľné príznaky epidemiologickej choroby alebo nemá prekryté horné dýchacie cesty ochrannými prostriedkami (rúško, šál, šatka alebo iná vhodná alternatíva)

Čl. 15

Dopravné nehody a iné mimoriadne udalosti počas prepravy

- 1) Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä:
 - (I) dopravná nehoda vozidla,
 - (II) požiar vo vozidle,
 - (III) úraz alebo náhle ochorenie, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, pracovníka Dopravcu alebo iných osôb,
 - (IV) nepredpokladané prerušenie dopravy, ktoré trvá dlhšie než 30 minút.
- 2) Ak cestujúci zistí, že je ohrozená bezpečnosť, život a zdravie cestujúcich, je povinný na túto skutočnosť upozorniť vodiča.
- 3) Pri mimoriadnej udalosti je vodič povinný zastaviť vozidlo a vykonať opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť dopravy na mieste mimoriadnej udalosti.
- 4) Vodič je povinný nahlásiť mimoriadnu udalosť bezodkladne Dopravcovi podľa interných predpisov a poskytnúť nevyhnutnú pomoc cestujúcim, postarať sa o ich bezpečnosť, v prípade potreby zabezpečiť príchod záchranej zdravotnej služby a zotrvať na mieste do príchodu dopravného dispečera alebo iného oprávneného zástupcu Dopravcu.
- 5) Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k úrazu, zraneniu, poškodeniu zdravia alebo usmrteniu osôb, k škode na vozidle alebo vybavení vozidla, resp. na inom majetku Dopravcu alebo cestujúcich, je dotknutá osoba povinná poskytnúť Dopravcovi všetky údaje potrebné na riadne prešetrenie mimoriadnej udalosti.
- 6) Poškodený cestujúci je povinný o vzniku a odhadovanej výške škody bezodkladne informovať vodiča autobusu a oznámiť mu údaje potrebné na prešetrenie vzniku škody, vrátane rozsahu škody a identifikačných údajov cestujúceho.
- 7) Dopravca zabezpečí náhradnú dopravu do cieľovej zastávky iným vozidlom bezodplatne.
- 8) Cestujúci, ktorí utrpeli v dôsledku osobitnej povahy dopravy zranenie, majú nárok na náhradu spôsobenej škody na zdraví v súlade s ust. 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „zák. č. 437/2004“).
- 9) Pozostalí po zomrelých cestujúcich, ktorých smrť bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky dopravy, majú v súlade s príslušnými aplikovateľnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka právo na náhradu ujmy v prípade smrti, vrátane náhrady primeraných výdavkov na pohreb.
- 10) Cestujúci, ktorým v dôsledku osobitnej povahy dopravy vznikla škoda na prepravovaných príručnej batožine, majú nárok na jej náhradu v súlade s ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ak cestujúcim vznikla škoda na prepravovanej cestovnej batožine, majú nárok na náhradu škody podľa čl.12 bodov 15-16 tohto prepravného poriadku.
- 11) Výška náhrady škody sa vypočíta v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zák. č. 437/2004.

Čl. 16

Uplatňovanie práv, reklamácie

- 1) Cestujúci uplatňuje u Dopravcu práva a nároky vyplývajúce z tohto prepravného poriadku bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do troch mesiacov odo dňa, kedy mal uplatňovaný nárok vzniknúť, zaniknú. To neplatí v prípade nárokov na náhradu škody na batožine cestujúcich, ktoré môže cestujúci uplatniť u Dopravcu najneskôr do šiestich mesiacov od vzniku škody a v prípade nárokov na náhradu škody na zdraví, ktoré môže cestujúci uplatniť priamo na súde v premlčacej dobe podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.
- 2) Cestujúci je oprávnený podať svoje podnety, pripomienky, pochvaly na webovom sídle dopravcu : pripomienky@sadza.sk.
Podnety, pripomienky, sťažnosti súvisiace s integrovanou dopravou ŽSK je cestujúci oprávnený podať na info@idzk.sk
V prípade, že cestujúci požaduje postup podľa zákona NR č. 9/2010 O sťažnostiach v znení neskorších predpisov, postupuje podľa ods. 3-6 tohto článku.
- 3) Cestujúci je povinný uplatniť svoje práva a nároky písomnou reklamáciou (sťažnosťou), v ktorej presne a jasne vymedzí, ktoré jeho práva boli akým spôsobom dotknuté a akú kompenzáciu požaduje a zároveň vznik svojich nárokov primerane odôvodní. Cestujúci je oprávnený doručiť Dopravcovi reklamáciu (sťažnosť) poštou na adresu jeho sídla alebo osobne vo výdajniach cestovných lístkov Dopravcu a v jeho informačných centrách. Ak sa reklamácia (sťažnosť) týka služieb vodiča vozidla pri vykonávaní prepravy, je cestujúci oprávnený podať reklamáciu (sťažnosť) aj priamo u dotknutého vodiča. Ak si cestujúci zakúpil cestovný lístok prostredníctvom sprostredkovateľa, je oprávnený podať reklamáciu (sťažnosť) aj v mieste sídla sprostredkovateľa, u ktorého si cestovný lístok zakúpil.
- 4) Ak cestujúci podáva reklamáciu (sťažnosť) ústnou formou, spíše oprávnený zamestnanec Dopravcu o podaní reklamácie (sťažnosti) zápisnicu, ktorú je reklamujúci cestujúci povinný podpísať.
- 5) Ak reklamácia (sťažnosť) nemá náležitosti uvedené v bode 2., Dopravca vyzve reklamujúceho cestujúceho na jej doplnenie v lehote nie kratšej ako 8 pracovných dní. Ak reklamujúci cestujúci v určenej lehote reklamáciu (sťažnosť) doplní, platí, že bola podaná včas. Ak cestujúci reklamáciu (sťažnosť) v určenej lehote nedoplní a z podanej reklamácie (sťažnosti) nevyplýva dôvod na uznanie nárokov reklamujúceho, Dopravca reklamáciu (sťažnosť) odmietne.
- 6) Dopravca je povinný najneskôr do 1 mesiaca od prijatia reklamácie (sťažnosti) informovať reklamujúceho cestujúceho o tom, či je reklamácia (sťažnosť) opodstatnená, odmietnutá alebo sa stále vybavuje. Oznámenie o konečnom vybavení reklamácie (sťažnosti) musí Dopravca doručiť reklamujúceho cestujúceho najneskôr do 3 mesiacov od prijatia reklamácie (sťažnosti).
- 7) Škodu, vzniknutú cestujúceho pri pravidelnej preprave osôb tým, že preprava nebola vykonaná včas (meškanie zavinené Dopravcom dlhšie ako 60 minút), resp. tým, že sa neuskutočnila, je Dopravca pri splnení podmienok uvedených v ods. 1 až 6 tohto článku povinný nahradiť, najviac však do výšky cestovného zaplateného Dopravcovi (§ 763, ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka).
- 8) Dopravca vráti zaplatené cestovné, alebo jeho časť za nevyužitý cestovný lístok pre jednotlivú jazdu v prípade prerušenia spoja z prevádzkových dôvodov a v prípade meškania spoja zavineného Dopravcom dlhšieho ako 60 minút.
- 9) Ak sa suma za vrátený cestovný lístok zasiela poštou, Dopravca má právo zraziť si náklady na poštovné. Pri nevyužití alebo len čiastočnom využití cestovného lístka z viny Dopravcu sa storno poplatok a náklady na poštovné cestujúceho neúčtujú.
- 10) Ustanovenia bodov 6,7/ čl. 14 platia aj pre dovozné za príručnú batožinu, psa a živé spoločenské zvieratá.

Čl. 17

Nájdene veci

- 1) Ak vodič našiel vo vozidle nálež, ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo, ak cestujúci odovzdal vodičovi nálež, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nálež prevziať (s výnimkou potravín nepatrnej hodnoty rýchlo podliehajúcim skaze).
- 2) Cestujúci, ktorý nálež zabudol alebo stratil vo vozidle, sa prihlási u vodiča, a ak nie sú pochybnosti o tom, že sa skutočne jedná o stratený alebo zabudnutý nálež cestujúceho (dokáže ho správne popísať alebo pozná

jeho obsah), vodič mu je povinný nález vydať s tým, že sa cestujúci preukáže preukazom totožnosti (napr. občiansky preukaz, cestovný pas, vodičský preukaz a pod.) a vykoná zápis v prevádzkovom doklade vozidla a cestujúci potvrdí podpisom prevzatie nálezu.

- 3) Cestujúci si v deň straty nálezu, môže nález vyzdvihnúť u vodiča vo vozidle, od druhého dňa na určenom mieste dopravcu, kde dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy, a to do 30 dní odo dňa straty. Ak sú nájdené osobné doklady cestujúceho vo vozidle, tie dopravca odovzdá najbližšiemu policajnému útvaru

Čl. 18

Označenie oprávnených osôb

Osoby oprávnené dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti prepravy sú označené nasledovne:

vodič autobusu	– služobná rovnošata
revízor	– vybavený kontrolným odznakom, alebo preukazom splnomocňujúcim na výkon kontroly
dispečer	– visačka s označením SAD Žilina, resp. rovnošata
ostatné oprávnené osoby	– visačka s označením SAD Žilina
– preukaz „odborný dozor v cestnej doprave“

Čl. 19

Klientske centra dopravcu

KC autobusová stanica Žilina	ul. J. Milca 738/21, 010 01 Žilina	Tel.: 041 / 7330 120
KC Žilina, OC Mirage	A. Hlinku 7B, 010 01 Žilina	Tel.: 041 / 7330 121
KC autobusová stanica Martin	Novákova ul., 036 01 Martin	Tel.: 043 / 4134 011
KC autobusová stanica Čadca	Slovanská cesta 948,022 01 Čadca	Tel.: 041 / 7330 320

Čl. 20

Ochrana osobných údajov

- 1) K spracovaniu osobných údajov pristupuje Dopravca len zákonným spôsobom, profesionálne a citlivo. Informácie o spracovaní osobných údajov cestujúcich (klientov) zmluvných partnerov Dopravca má zverejnené na svojej domovskej webovej stránke.

Čl. 21

Záverečné ustanovenia

- 1) Tento prepravný poriadok je voči cestujúcim účinný odo dňa 11.12.2022 a od tohto dňa sa považuje za súčasť návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
- 2) Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku nadobúdajú platnosť a účinnosť dňom uvedeným v prepravnom poriadku resp. v jeho dodatkoch, a ak takýto deň zo zmien a doplnkov prepravného poriadku nevyplýva, nadobúdajú platnosť a účinnosť v deň zverejnenia na webovom sídle Dopravcu.
- 3) Úplne znenie Prepravného poriadku IDS ŽSK, obsahujúce podrobnosti týkajúce sa predaja, druhu cestovných lístkov, spôsobu označovania cestovných lístkov na jednu cestu, ako aj zoznam miest pre uplatnenie práv zo Zmluvy je pre cestujúcich k nahliadnutiu v sídle Integrovanej dopravy Žilinského kraja, s.r.o. – Organizátora IDS ŽSK a na internetových stránkach Organizátora IDS ŽSK (www.idzk.sk) a zapojených dopravcov.

V Žiline dňa 11.12.2022

Ing. Peter Pobeha
generálny riaditeľ spoločnosti